

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych,
Przewlekle Niepełnosprawnych
oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel. 12 44-67-500
strona WWW: mco.krakow.pl; adres e-mail: mco@mco.krakow.pl
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
KRS 0000057996, NIP 679-20-26-141

Tytuł: Zalecenia pielęgniarskie dla pacjenta z jejunostomią.

Opracowanie: mgr piel. Sabina Bartos specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego.

Jejunostomia (PEG-J) to sztuczne wytworzone połączenie światła jelita cienkiego (jelita czczego) ze skórą, umożliwiające żywienie dojelitowe u pacjentów, u których nie ma możliwości przyjmowania pokarmów drogą doustną lub przez zgłąbник żołądkowy. Wymaga ona systematycznej pielęgnacji, aby zapobiegać powikłaniom, takim jak: infekcje, odleżyny, niedrożność czy przemieszczenie zgłąbnika.

- Każdorazowo przed i po kontakcie z jejunostomią należy dokładnie umyć i zdezynfekować ręce. Wszystkie czynności należy wykonywać zachowując czystość.
- Codziennie należy wykonać: kontrolę miejsca wokół stomii pod kątem zaczerwienienia, wycieku treści jelitowej, wysięku ropnego, przerostu ziarniny lub oznak infekcji.
- Upewnić się, że zgłąbnik nie jest zagięty ani zbyt mocno naciągnięty.

Pielęgnacja skóry wokół stomii polega na:

1. Codziennym myciu skóry wokół stomii:
  - stosować letnią wodę i delikatne środki myjące neutralne pH 5,5,
  - unikać silnych detergentów, spirytusu i drażniących maści.
2. Wykonaniu zmiany opatrunku:
  - wykonywać codziennie lub częściej przy dużym wycieku,
  - stosować jałowe gaziki, najlepiej bezpyłowe,
  - unikać opatrunków okluzyjnych, które mogą sprzyjać maceracji skóry.
3. Obserwacji wystąpienia podrażnień skóry wokół stomii:
  - zabezpieczenie skóry preparatami barierowymi (np. płyny ochronne, kremy barierowe),

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych,
Przewlekle Niepełnosprawnych
oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel. 12 44-67-500
strona WWW: mco.krakow.pl; adres e-mail: mco@mco.krakow.pl
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
KRS 0000057996, NIP 679-20-26-141

- stosowanie opatrunków chłonnych w przypadku wysięku.

Pielęgnacja zgłębnika polega na:

- Płukaniu zgłębnika za pomocą odpowiedniej strzykawki po każdej podaży pokarmu lub leku: należy przepłukać zgłębnik wodą (10–20 ml), co zapobiega zatykaniu się światła i zaleganiu treści.
- Podawaniu leków:
- leki należy rozdrobnić i rozpuścić w wodzie, również podać przez strzykawkę,
- unikać mieszanek z substancjami zagęszczającymi, które mogą blokować zgłębnik.
- Kontroli drożności zgłębnika:
- w przypadku oporu przy płukaniu – nie stosować siły, należy płukać do odblokowania lub zgłosić lekarzowi/pielęgniарce prowadzącej.

Żywienie przez jejunostomię:

- Przygotować zalecony pokarm w odpowiedniej ilości, temperaturze i zagęszczeniu oraz sprzęt do podawania (pompa, strzykawka).
- Podawanie powolne, grawitacyjnie lub przy pomocy pompy żywieniowej, aby nie obciążać jelita.
- Temperatura diety powinna być zbliżona do temperatury ciała.
- Stała obserwacja pacjenta – monitorowanie tolerancji (wzdęcia, bóle brzucha, biegunki).

Podawanie leków przez PEG-J (wg zlecenia lekarskiego)

- Wstrzymaj żywienie na 15–30 min (jeśli podajemy przez pompę-ciągłą).
- Należy przepłukać zgłębnik 15–20 ml wody.
- Podawaj pojedynczo leki w postaci płynnej/rozkruszonej
- Między lekami przepłukać 10–15 ml, po ostatnim leku 20–30 ml.

Aby nie dopuścić do wystąpienia powikłań-pacjent wraz z opiekunem/rodziną powinien:

- Zawsze stosować zasadę czystości rąk i sprzętu w trakcie podawania pokarmu, codzienną obserwacją skóry.

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych,
Przewlekle Niepełnosprawnych
oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel. 12 44-67-500
strona WWW: mco.krakow.pl; adres e-mail: mco@mco.krakow.pl
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
KRS 0000057996, NIP 679-20-26-141

- Obserwować skórę wokół stomii, a w przypadku wycieku treści jelitowej odpowiednio zabezpieczyć skórę i często wymieniać opatrunek, by nie narażać skóry na działanie wilgoci.

- Niedrożność zgłębnika: regularne płukanie, właściwa technika podaży leków.

-Przemieszczenie zgłębnika: unikanie szarpania, właściwe zamocowanie.

-Przerost ziarniny: stosowanie preparatów zaleconych przez lekarza (np. azotan srebra).

Przy wystąpieniu powikłań podczas pielęgnacji pacjenta z jejunostomią należy:

- Przy wystąpieniu wycieku: skontrolować wysokość podaży/tempo, uszczelnienie złączy, wzmocnij barierę skórną, użyj opatrunku chłonnego.
- Przy pojawieniu się maceracji skóry: częstsze zmiany opatrunku, opatrunki barierowe; osuszanie skóry.
- Ziarnina przerostowa: zapewnić czystość i suchość wokół stomii; rozważyć zalecone miejscowo środki (np. azotan srebra, steroid – tylko na zlecenie lekarskie).
- Zakażenie: obserwacja: ból, zaczerwienienie, obrzęk, wysięk ropny, gorączka; zgłoś się do lekarza, pielęgniarki jeśli zauważysz takie objawy.
- Przy niedrożności (zatkaniu) jejunostomii: przestrzegaj prawidłowego płukania.

Bibliografia:

1. Ścisło L.: Pielęgniarstwo chirurgiczne. Wybrane zagadnienia, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.
2. Kłęk S., Szczepanek K.: Żywnienie dojelitowe i pozajelitowe w praktyce klinicznej, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2020.
3. Niezgoda H., Jurkiewicz B. (red.): Opieka nad pacjentem z dostępem do żywienia dojelitowego, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2018.

